

GDAŃSK ŚREDNIOWIECZNY

Okolo 980 r. na wyspie u ujścia Motławy do Wisły założony został Gdańsk. Gród otoczony był potężnym wałem i miał powierzchnię około 2 hektarów. W II połowie XII w. powstało tu podgrodzie – osada rzemieślniczo-kupiecka. W XI i pierwszej połowie XII wieku władza państwa polskiego nad Pomorzem Gdańskim nie była trwała, a w połowie XII wieku więzy łączące Polskę z Pomorzem osłabły.

W latach 1227–1231 pomorska dynastia książęca, spokrewniona z Piastami i rezydująca w Gdańsku, uzyskała niezależność od Polski. Dla Pomorza duże znaczenie miało panowanie księcia Świętopetka (1220–1266), aktywnie wspierającego rozwój Gdańska – miasta i portu. Zapraszał tu kupców z Lubeki wiodących prym w handlu bałtyckim, nadał prawa miejskie podgrodziu, wydawał zarządzenia związane z administrowaniem portem i ochroną żeglugi. W 1308 r. Gdańsk został opanowany przez Krzyżaków, którzy rok później

zajęli całe Pomorze, w tym ziemie wokół ujścia Wisły, odcinając Polskę od morza. Krzyżacy na miejscu książęcego grodu zbudowali w 1340 r. zamek. Gdańszczanie rozebrali tę budowlę w 1454 r. W XIV w. Gdańsk przeżywał okres rozwoju, kwitła wytwórczość, uporządkowano zasady wymiany towarowej, a przynależność do Hanzy (od 1361 r.) zapewniała miastu korzystne warunki uprawiania handlu i żeglugi, gwarantowała pomoc i opiekę w portach, wprowadzała jednolite prawo morskie. Związek Miast Hanzeatyckich, zwany Hanzą, był potężną organizacją skupiającą od lat 60. XIV w. kilkadziesiąt miast i miał duży wpływ na gospodarkę w strefie Morza Bałtyckiego i Północnego. Od początku XV w. sytuacja w państwie zakonnym pogarszała się. Nasiliła się opozycja, wybuchło antykrzyżackie powstanie, a w roku 1454 r. zaczęła się wojna stanów pruskich i Polski z Zakonem, zwana wojną trzynastoletnią. Gdańsk w niej uczestniczył, udzielał też wsparcia finanso-

wego królowi polskiemu. W dniu 6 marca 1454 r. król Polski wydał akt inkorporacji Prus do Polski, w wyniku czego Krzyżacy opuścili Gdańsk.

Podczas tej wojny doszło do bitwy na Zalewie Wiślanym (1463 r.), w której walcząca po polskiej stronie flota gdańsko-elbląska zniszczyła licniejszą flotę krzyżacką.

W 1466 r. w Toruniu podpisano pokój kończący wojnę. Prusy Królewskie i Warmia przypadły Polsce, która po ponad 150 latach odzyskała dostęp do morza, a Gdańsk stał się największym portem Rzeczypospolitej.

Najstarsza pieczęć Głównego Miasta zachowana przy dokumencie z 1352 r., przywieszona do listu gdańszczan do lubeczan z 7 września 1299r.; 1356 r

Zdjęcie i szkic wraka jednostki z Kobylej Kępy z końca XIII w.: dębowy kadłub płaskodennego statku mierzący 21,76 metrów długości i 3,12 metra szerokości. Był to statek rzeczny, przystosowany do warunków wodnych dolnej

